

Сутність та особливості IP-стратегії в діяльності стартапів та інноваційних проєктів у сфері ІТ

Анастасія Ярмолюк

начальник відділу розвитку мережі центрів підтримки технологій та інновацій (TISC) департаменту розвитку інновацій ІР офісу

Юліана Зух

професіонал з інноваційної діяльності відділу розвитку мережі центрів підтримки технологій та інновацій (TISC) департаменту розвитку інновацій ІР офісу

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ - НЕМАТЕРІАЛЬНИЙ АКТИВ

01 Заохочує інновації та
творчість

---

02 Сприяє економічному
зростанню

---

03 Залучає іноземні інвестиції

04 Захищає споживачів

---

05 Сприяє міжнародній торгівлі

---

06 Збереження культури

Інтелектуальна власність

Інтелектуальна власність - це важлива складова успіху ІТ-сектору, де комп'ютерні програми та код є основними продуктами. Тому важливо знати, як забезпечити охорону прав на свої інноваційні продукти та зберегти конкурентну перевагу.

Основне правило: усе, що важливо для Вашої діяльності і можна зареєструвати – реєструйте!

ІР-СТРАТЕГІЯ - ПЛАНИ ТА ДІЇ, ЯКІ СТАРТАП ВЖИВАЄ ДЛЯ ОХОРОНИ ТА УПРАВЛІННЯ СВОЇМИ ПРАВАМИ НА ОБ'ЄКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, ТАКИХ ЯК ВІНАХОДИ, ТОРГОВЕЛЬНІ МАРКИ, ОБ'ЄКТИ АВТОРСЬКОГО ПРАВА ТОЩО, ЩОБ ОТРИМАТИ КОНКУРЕНТНУ ПЕРЕВАГУ НА РИНКУ

ІР-СТРАТЕГІЯ ОХОРОНИ

ІР-СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ

ІР-СТРАТЕГІЯ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ

01 Неможливо охороняти права на всі об'єкти ІР “в усіх країнах світу”

---

02 Кожна країна має свої особливості у сфері ІР

---

03 Важливо не тільки зареєструвати та запатентувати, а й розуміти скільки буде коштувати подальше підтримання чинності свідоцтв та патентів

IP-стратегія включає:

Аналіз IP ландшафту: дослідження наявних прав на винаходи, твори, ТМ тощо, що відносяться до вашої сфери діяльності. Визначте конкурентні переваги та можливі ризики.

Створення IP портфелю: визначення виду IP об'єкту та оптимального способу режиму правової охорони. Набуття правової охорони шляхом реєстрації IP прав.

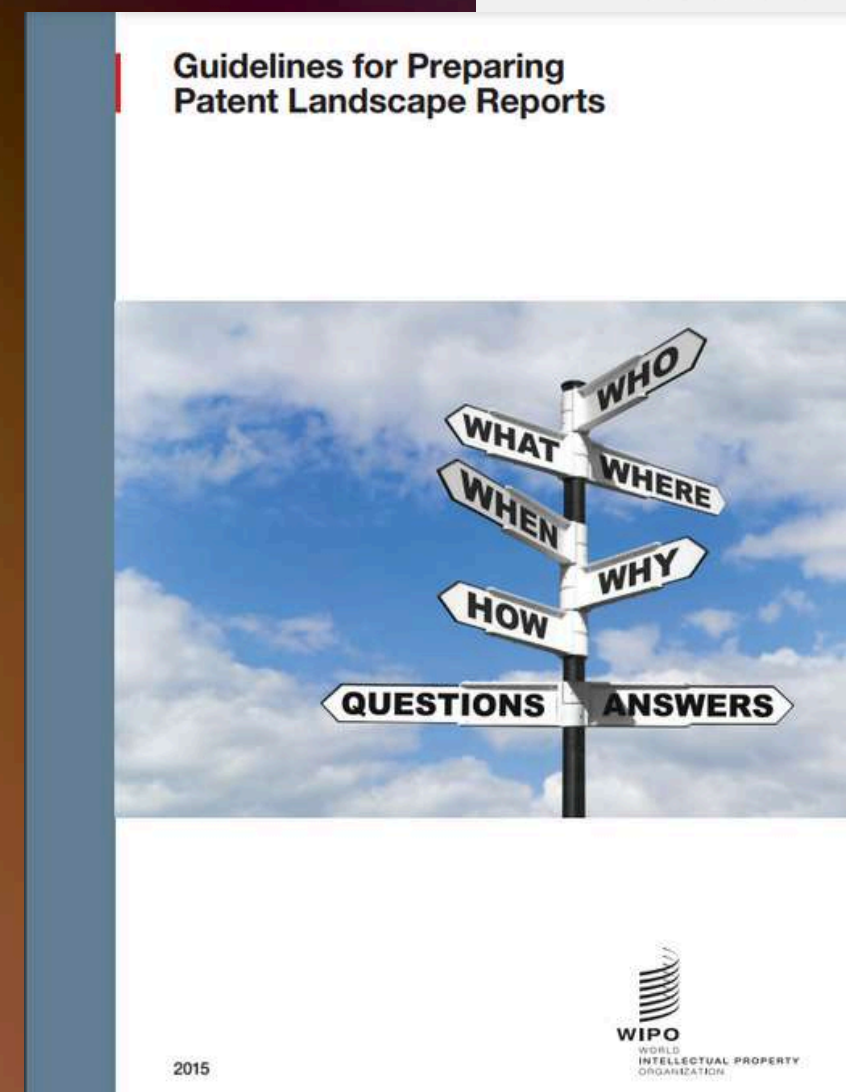
Внутрішні процедури і контроль: встановлення процедур щодо IP, включаючи захист конфіденційної інформації та контроль над доступом до ключових технологій.

Стратегія партнерства і ліцензування: партнерство з іншими компаніями для спільного розвитку технологій або ліцензування ваших IP прав для отримання додаткових джерел доходу.

Комерціалізація прав на Ваші об'єкти.

Моніторинг і захист: постійний моніторинг IP ландшафту для виявлення порушень і захисту ваших IP прав.

IP у стратегії розвитку бізнесу: інтеграція IP-стратегії в загальну стратегію розвитку бізнесу.

Визначення
ключових сфер
діяльності

1

Проведення
переговорів
ключовим
персоналом

Перегляд всіх
договорів

2

3

Проведення
аудиту ІВ

4

Класифікація
ІВ

5

Оцінка
вартості

6

Розробка стратегії
управління ІВ

7

Основні способи комерціалізації ІР прав:

ліцензія на
використання ІР об'єкта

передання виключних
майнових прав
інтелектуальної власності

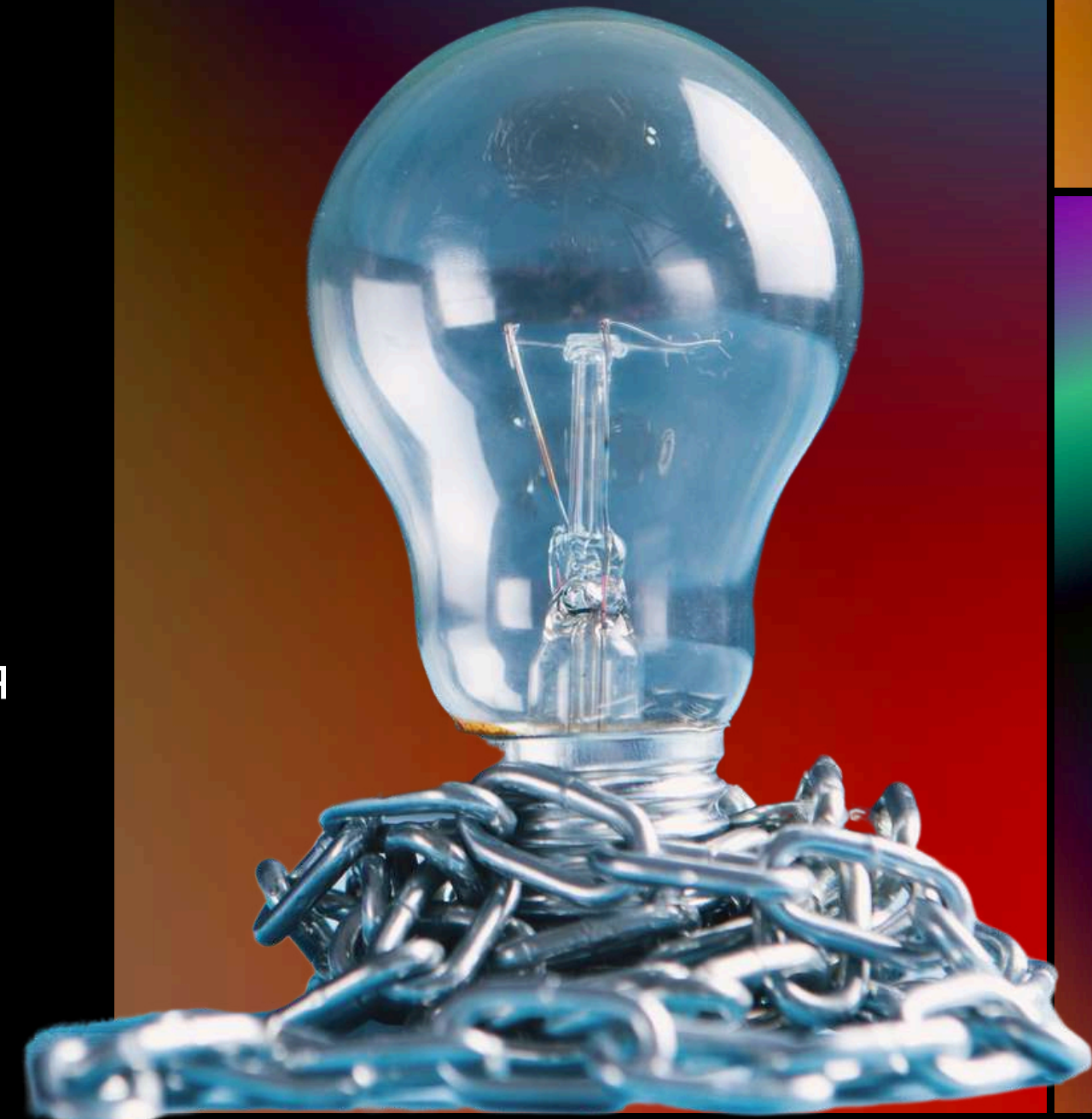
створення за замовленням і
використання ІР об'єкта

ліцензійний
договір

внесення майнових прав
інтелектуальної власності до
статутного капіталу

комерційна концесія
(франчайзинг)

використання об'єктів права
інтелектуальної власності у власному
виробництві

Помилки під час розпоряджання майновими правами ІВ

- ◆ орієнтуватися лише на норми закону та не укладати договори чи акти прийому-передачі;
- ◆ не зазначити у договорі окремі умови, що може призвести до передачі не повного обсягу прав чи спричинить відсутність фіксації об'єкта, права на який передаються;
- ◆ відмова від реєстрації авторського права на об'єкт;
- ◆ неправильна фіксація умов оплати праці
- ◆ відсутність перевірки відкритих ліцензій.

Ситуація:

- Засновник стартапу зібрав команду
- Не оформив NDA та передачу прав на розробки
- Зареєстрував лише права на корисні моделі

Проблема:

- Після звільнення працівники порушили права
- Патенти виявились слабкими
- Опоненти успішно оскаржили патентоздатність

Причини:

- Відсутність належного оформлення трудових відносин
- Невдалий вибір форми охорони прав ІВ
- Відсутність стратегії управління ІВ на ранньому етапі

Наслідки:

- Втрата контролю над ключовими активами
- Слабкий захист прав у суді
- Втрата прибутку

Урок: Ігнорування питань ІВ може знищити проєкт

Основні кроки, щоб уникнути проблем з ІР під час створення стартапу:

- залучайте лише необхідних співробітників та тримайте свою ідею в секреті;
- перевірте унікальність Вашої ідеї та поданих патентних заявок;
- розрахуйте витрати на охорону прав інтелектуальної власності;
- уважно визначте права на об'єкти інтелектуальної власності в установчих документах Вашого підприємства;
- укладайте договори з партнерами, співробітниками та інвесторами з урахуванням комерційної таємниці та залучайте фахівців для консультацій щодо юридичних питань у сфері ІВ.

Управління інтелектуальною власністю

ІР-стратегія як інструмент підприємницького успіху

1. розробляти більше зображень, більш яскравих кольорів та привабливих пристроїв на упаковці;
2. надавати охорону правам ІВ шляхом реєстрації торговельних марок та промислових зразків;
3. створити довіру споживачів до її торговельних марок, які відповідають національним стандартам якості;
4. сприяти підвищенню обізнаності про назву компанії та бренди продукції шляхом активної участі у національних виставках та інших заходах з просування;
5. покращити якість продукції (наприклад, смак, текстуру та безпеку);
6. надання ефективного сервісу для оптових та роздрібних продавців;
7. регулярно рекламувати торговельні марки та бренди компанії.

Успіх компанії Lu Lu Food обумовлений сильним лідерством та ініціативами пані Кео Мом, яка реалізувала чітко визначену стратегію у сфері ІВ як ключ до розвитку свого бізнесу

Завдяки цій стратегії ІВ відіграла значну роль у підвищенні конкурентоспроможності продукції Ly Ly Food. Пані Кео Мом виявила, що реєстрація та просування торговельних марок є ефективним засобом підвищення вартості компанії на конкурентному ринку. Надійний захист ІВ надає компанії більше бізнес-можливостей, що в кінцевому підсумку призводить до отримання більшого капіталу та збільшення обсягів виробництва.

Отже, торговельні марки та привабливий дизайн упаковки стали основою досягнень, зокрема, було зроблено внесок у розвиток МСП.

DUE DILIGENCE

Due diligence – ефективний механізм виявлення ризиків стартапу потенційними інвесторами, що включає аналіз всієї доступної інформації про стартап перед прийняттям рішення про інвестування в майбутній проект

IP DUE DILIGENCE - ЕТАПИ:

Ідентифікація всіх нематеріальних активів, які можна віднести до прав на об'єкти інтелектуальної власності (IP права)

Перевірка оплати всіх обов'язкових платежів (річні збори за підтримання чинності патентів, заявки на видачу охоронних документів, виплата роялті за ліцензійними договорами та авторської винагороди, тощо)

З'ясування географії IP прав (територія, на яку поширюється їх дія, щоб визначити, чи відповідає таке територіальне покриття інтересам покупця/інвестора, чи потрібна правова охорона в інших державах)

Оцінка незареєстрованого IP права (ноу-хау, потенційні винаходи, авторські права) та розробка стратегії їх охорони

Аналіз підстав для використання IP об'єктів: чи є компанія правоволодільцем чи ліцензіатом, на підставі якої ліцензії використовує – виключної чи невиключної.
Аналіз трудових договорів з розробниками (винахідниками), а також інших документів по оформленню прав на службові IP результати, договорів про нерозголошення

Due Diligence

ОСНОВНИЙ КРОК: ВИЗНАЧИТИ КОМЕРЦІЙНО ЦІННІ ІР ОБ'ЄКТИ ТА РОЗРОБИТИ СТРАТЕГІЮ ЇХ ОХОРОНИ.

⁰¹ Авторське право на твір виникає внаслідок факту його створення, проте для стартапу може не вистачити цього обсягу правової охорони і потрібен комплексний підхід до охорони прав на ОПІВ.

⁰² Назва вашого продукту. Це те, за чим вас впізнаватиме споживач серед конкурентів. Найтипівша форма охорони прав на найменування продукту – торговельна марка.

⁰³ Важливо не тільки зареєструвати та запатентувати, а й розуміти скільки буде коштувати подальше підтримання чинності свідоцтв та патентів.

ОСНОВНИЙ КРОК: ВИЗНАЧИТИ КОМЕРЦІЙНО ЦІННІ ОБ'ЄКТИ ТА РОЗРОБИТИ СТРАТЕГІЮ ЇХ ОХОРОНИ.

04

Технічне рішення (суть інновації, що міститься в продукті). Якщо в основі стартапу лежить промислово придатне технічне рішення, нове на ринку, варто розглянути його реєстрацію як винахід або корисну модель та отримати відповідний патент. Наявність патенту дозволить стати винятковим власником технології та забороняти її використання іншим. Важливо!: щоб технічне рішення та матеріали, які його фіксують, не були розкриті у світі до подання заявки на отримання патенту.

05

Дизайн та зовнішній вигляд товару можна охороняти як права на промислові зразки або дизайни в деяких юрисдикціях, на них також видають охоронний документ. Так, в Україні охорона прав на промисловий зразок виникає, якщо його доведено до загального відома, та діє 3 роки. Але за наявності свідоцтва на промисловий зразок, Ви завжди матимете перевагу в усіх спорах, особливо це стосується маркетплейсів.

ОБ'ЄКТИ ПРАВА ІВ

Об'єкти авторського права і суміжних прав

- твори (літератури, науки, комп'ютерні програми, бази даних тощо);
- виконання, фонограми та відеограми, програми організацій мовлення.

Об'єкти права промислової власності

- об'єкти патентного права (винаходи, корисні моделі, промислові зразки);
- засоби індивідуалізації (торговельні марки, комерційні найменування, географічні зазначення).

Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності

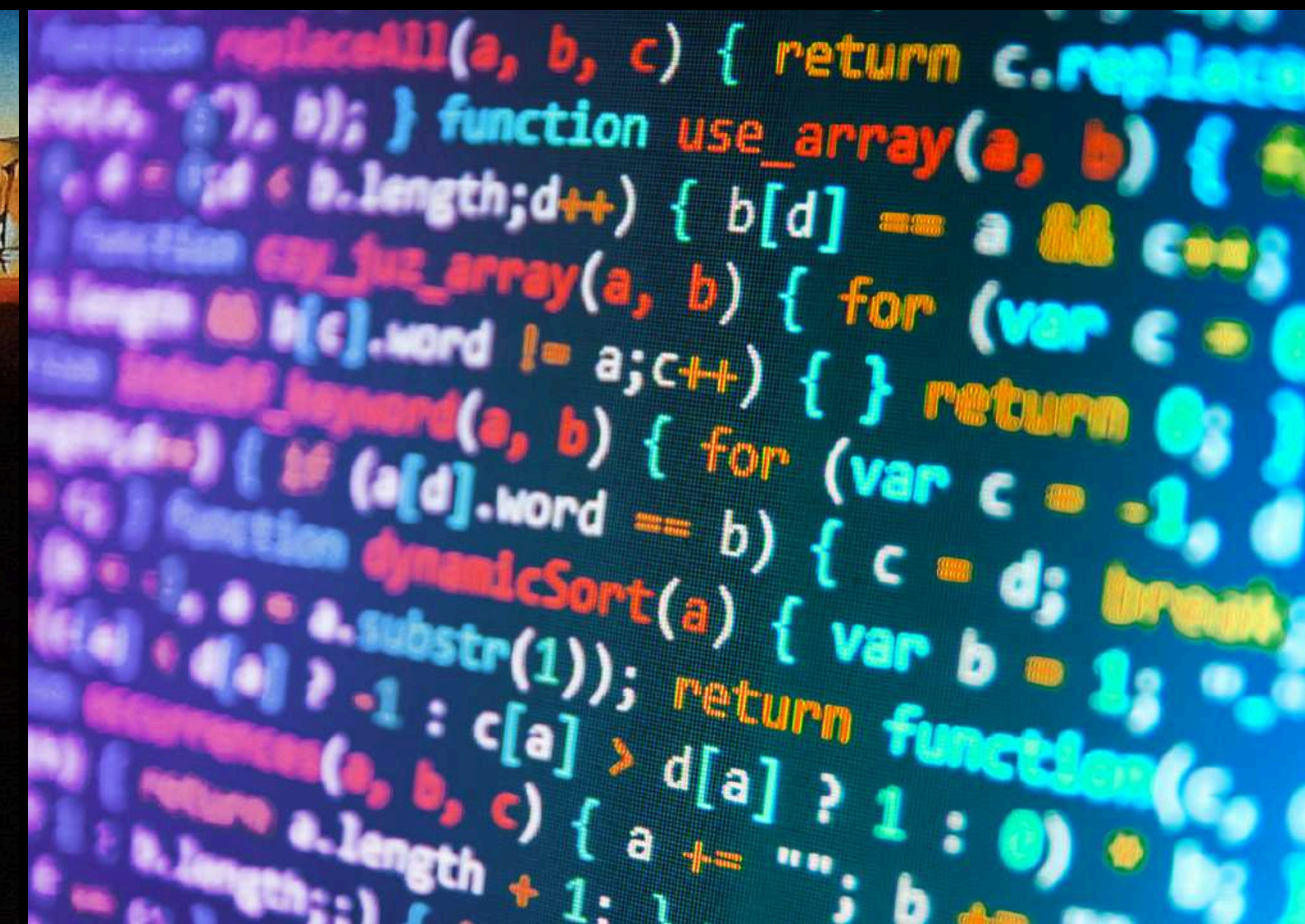
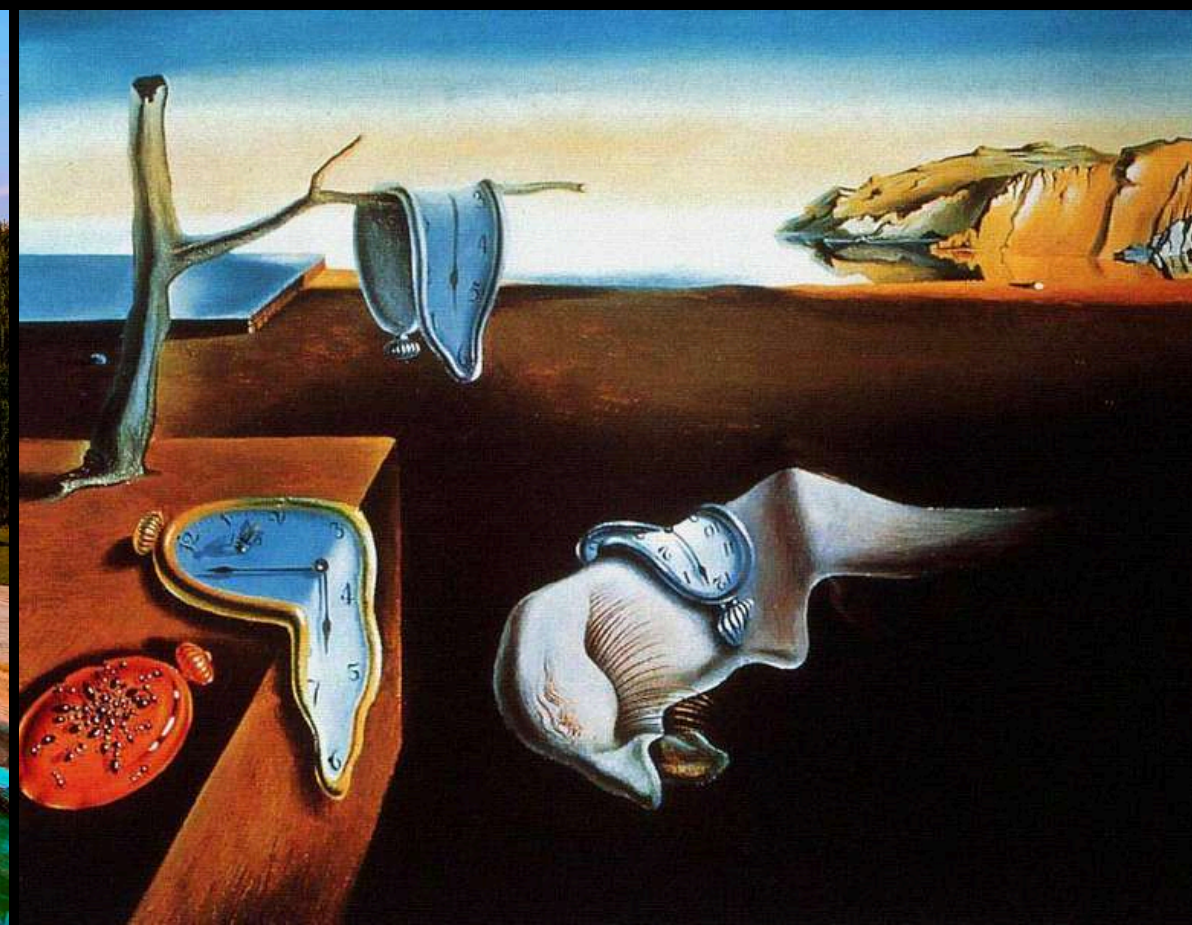
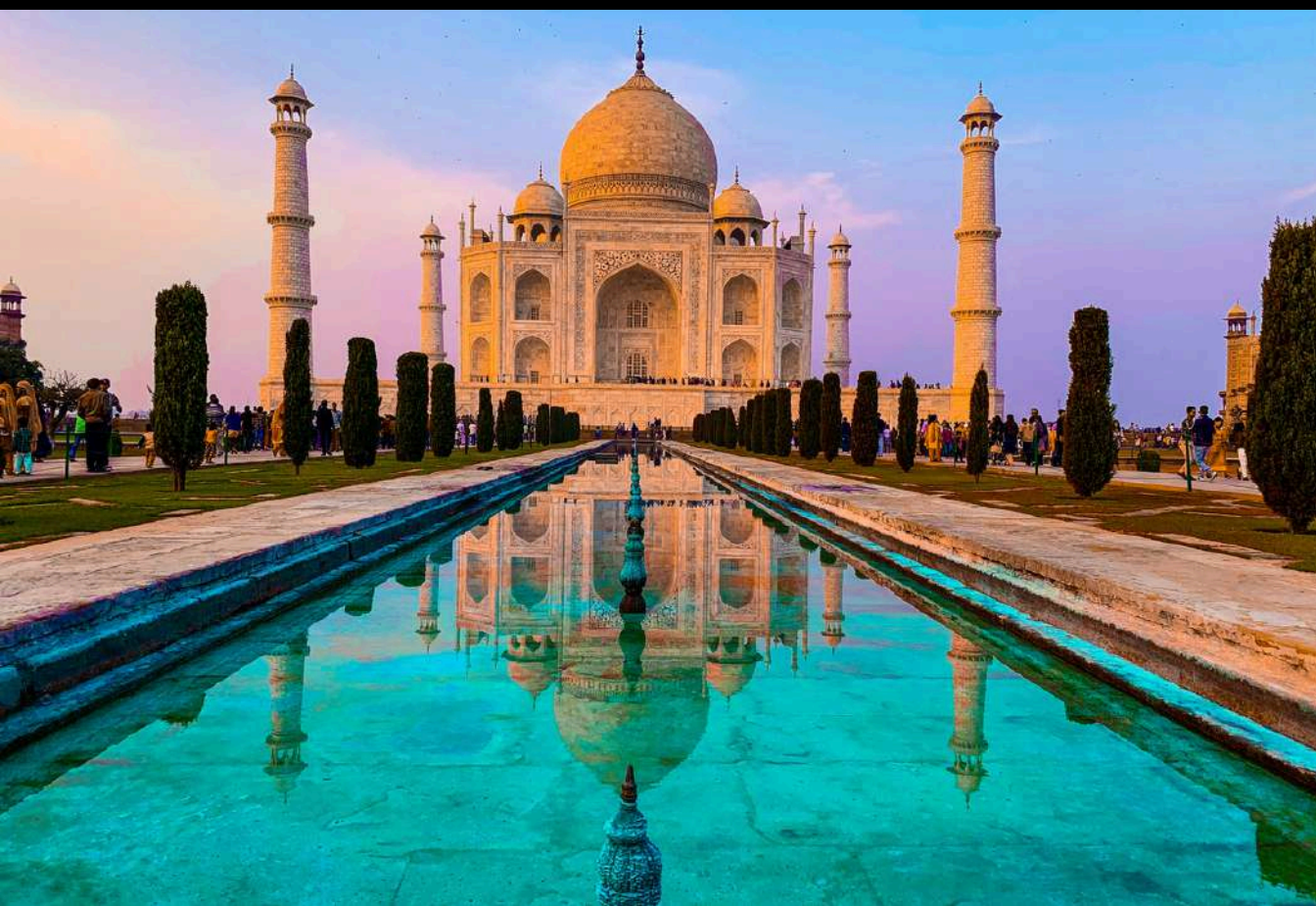
- наукові відкриття;
- сорти рослин, породи тварин;
- комерційні таємниці;
- раціоналізаторські пропозиції;
- компонування напівпровідникових виробів.

* ІВ - інтелектуальна власність

Комерційно цінні об'єкти, стратегія їх охорони

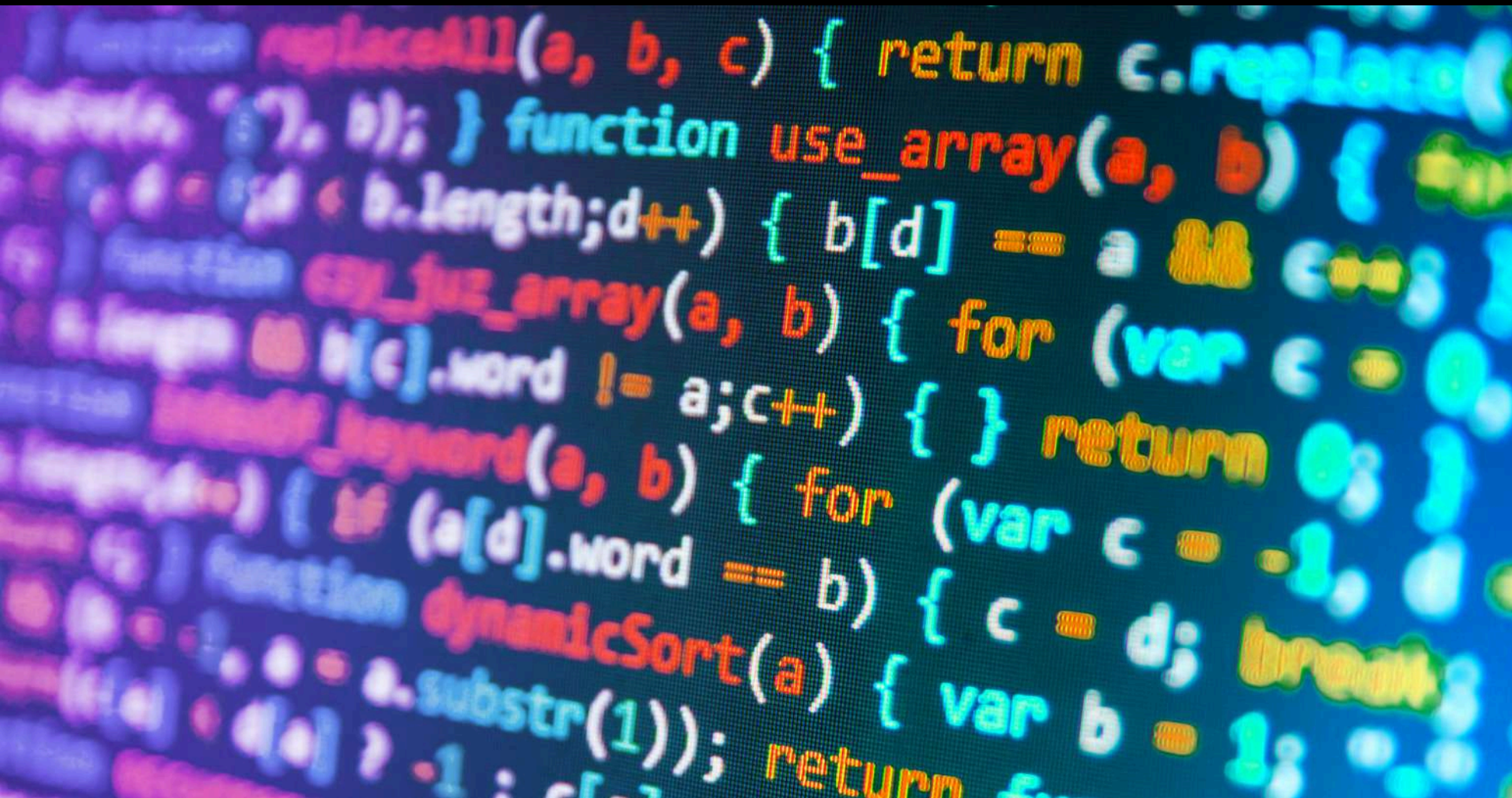
Авторське право (АП) являє собою правовий інститут, який регулює відносини, що виникають у зв'язку із створенням, використанням та перешкоджанням неправомірному використанню результатів літературно-художньої діяльності – творів науки, літератури, мистецтва.

Твір - результат творчої праці автора, в якому в певній об'єктивній формі втілена сукупність його ідей, думок, образів, теорій, наукових положень, концепцій.

АВТОРСЬКЕ ПРАВО	ПРАВО ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ
Право виникає з моменту створення твору	Право виникає: <ul style="list-style-type: none"> • з моменту реєстрації об'єкта <i>або</i> <ul style="list-style-type: none"> • дати подання заявки на реєстрацію <i>або</i> <ul style="list-style-type: none"> • дотримання всіх формальностей (режим комерційної таємниці)
Не має обов'язку реєструвати твір у встановленому порядку	Наявність прав підтверджується патентом/свідоцтвом, після відповідної реєстрації
Твір охороняється в усіх країнах-учасниках Бернської конвенції, без необхідності наявності спеціальної реєстрації в кожній країні	Права на об'єкти охороняються тільки в тих країнах, де права на ТМ, винахід, корисна модель або промисловий зразок зареєстровані

ОХОРОНА АВТОРСЬКИХ ПРАВ НА КОМП'ЮТЕРНІ ПРОГРАМИ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- Авторським правом надається охорона вираженню вихідного коду програмного забезпечення, що обмежує неавторизовані треті сторони від використання або відтворення коду без дозволу.
- Охорони прав на програмне забезпечення авторським правом набувається автоматично.

АЛЕ!

- Не охороняє інноваційну концепцію, функції або процеси, що лежать в основі програмного забезпечення, а лише вираження самого коду, адже охорона авторським правом поширюється лише на форму твору.
- Якщо програмне забезпечення втілює нову та винахідницьку концепцію або процес, охорона авторським правом в більшості випадків не пошириться на ці елементи.

РІШЕННЯ

**КОМПЛЕКСНА
ПРАВОВА
ОХОРОНА**

Національний орган інтелектуальної власності
Державна організація "Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій"
вул. Дмитра Годзенка, 1, м. Київ-42,
01601

ЗАЯВА
на державну реєстрацію авторського права на твір

Номер заявки _____ Дата подання _____
(заповнюється УКРНОСВІ) (заповнюється УКРНОСВІ)

1. Відомості про твір

1.1. Вид і повна назва твору
Літературний письмовий твір «Лісова казка про сім'ю Іжачків»

1.2. Скорочена назва твору* «Іжачки»

1.3. Анотація або реферат твору*
Дитяча казка про загадкове життя лісових мешканців.
(рекомендований розмір - до 300 друкованих знаків)

1.4. Дата остаточного завершення роботи над твором: число 01 місяць 01 рік 2023

1.5. Відомості про оприлюднення твору*
Петренко П. П. Лісова казка про сім'ю Іжачків - К.: Джерело, 2023. - 200 с.
(зазначити дату (рік) та форму (спосіб) оприлюднення твору)

1.6. Відомості про твір, щодо якого цей твір є похідним*
не є похідним твором
(зазначити, на основі якого твору зроблено переклад, адаптацію, аранжування тощо, їх правомірність)

1.7. Відомості про твір або частину твору, що включено до твору, права на який реєструються*
до твору не включено інші твори
(зазначити інші твори та їх авторів, а також правомірність їх включення до твору)

1.8. Відомості про попередню реєстрацію*
попередня реєстрація відсутня
(якщо так, зазначити дату та номер попередньої державної реєстрації в Україні авторського права і (або) договору, який стосується зазначених прав на твір)

1.8. Якщо так, зазначити дату та номер попередньої державної реєстрації в Україні авторського права і (або) договору, який стосується майнових прав на твір.

Заявку на державну реєстрацію авторського права подає суб'єкт авторського права:

- автор твору (первинний суб'єкт авторського права);
- спадкоємець автора (в разі наявності свідоцтва про спадщину);
- інші фізичні або юридичні особи, до яких перейшли майнові права на твір на підставі закону (**роботодавець** щодо службового твору, **замовник** щодо твору створеного за замовленням).

1.1. Вид твору визначається відповідно до статті 6 Закону України «Про авторське право і суміжні права» та назва твору - відповідно до назви вказаної на примірнику твору.

1.2. Зазначається за наявності

1.3. Короткий опис (виклад змісту) твору не більше 300 друкованих знаків.

1.5. За наявності оприлюднення зазначається дата (рік) та форма (спосіб) оприлюднення твору (опублікування статті в журналі, опублікування книги, публічний показ фільму тощо). До заявки додається документ, що свідчить про факт і дату оприлюднення твору (титульна сторінка, зміст, скріншот вебсторінки тощо).

1.6. Зазначається, на основі якого твору зроблено переклад, адаптацію, аранжування тощо, їх правомірність (назва твору, автор, права на створення похідного твору надано договором від № __). До заявки додається документ, що підтверджує згоду на створення похідного твору від суб'єкта (суб'єктів) авторського права на використаний твір (твори) у випадках, коли така згода передбачена Законом.

1.7. Зазначаються інші твори та їх автори, а також правомірність їх включення до твору (назва твору, автор, права на включення в збірку творів надано за договором від № __). До заявки додається документ, що підтверджує згоду на створення похідного твору від суб'єкта (суб'єктів) авторського права на використаний твір (твори) у випадках, коли така згода передбачена Законом.

Гайд щодо реєстрації авторського права на твір можна знайти на нашому сайті.

Потрібно пам'ятати, що наразі є новий порядок реєстрації.

Винаходи й корисні моделі

винахід (корисна модель) - результат інтелектуальної, творчої діяльності людини в будь-якій сфері технології

Об'єктом винаходу є продукт (пристрій, речовина, штам мікроорганізму, культура клітин рослини і тварини тощо), процес (спосіб).

Об'єктом корисної моделі може бути пристрій або процес (спосіб).

✓ Сертифікат додаткової охорони видається не більше ніж на 5 років

Фречка Валентин

СПОСІБ ОТРИМАННЯ
НАПІВЦЕЛЮЛОЗИ ІЗ ОПАЛОГО
ЛИСТЯ ДЛЯ ВИГОТОВЛЕННЯ
ПАПЕРУ

Патент на корисну модель №135476
2019

Строк чинності патенту на:

↓
корисну модель
становить 10 років

↓
на винахід
становить 20 років

від дати подання заявки

Наявність зв'язків із софтом та технічною складовою:

алгоритм - технічний результат

Винахід/корисна модель

НОВИЗНА ВИНАХОДУ

Винахід відповідає умовам патентоздатності, якщо вона є новою і промислово придатною. Винахід (корисна модель) визнається новим, якщо він не є частиною рівня техніки. Об'єкти, що є частиною рівня техніки, для визначення новизни винаходу (корисної моделі) повинні враховуватися лише окремо. Рівень техніки включає всі відомості, які стали загальнодоступними у світі до дати подання заявки до НОІВ або, якщо заявлено пріоритет, до дати її пріоритету.

- Необхідно зазначити, що серед вимог патентоздатності немає умови щодо економічної доцільності впровадження винаходу та корисної моделі, а також їх суспільної користі.
- Однак, ці аспекти стають більш важливими, коли винахід далі аналізується в контексті комерційного успіху та соціального впливу, що є вкрай важливим для розвитку інноваційної діяльності.
- При створенні розробки потрібно аналізувати ринковий потенціал, витрати на впровадження та очікувані прибутки.
- Це допомагає визначити прибутковість проєкту та його конкурентоспроможність на ринку.

ЯК ОТРИМАТИ ПАТЕНТ

- За дорученням заявника заявка може бути подана через представника у справах інтелектуальної власності або іншу довірену особу.
- Заявка на винахід повинна стосуватися одного або групи винаходів, пов'язаних єдиним винахідницьким задумом (вимога єдності винаходу).
- Заявка на корисну модель повинна стосуватися однієї корисної моделі (вимога єдності корисної моделі).
- Опис винаходу (корисної моделі) повинен викладатися у визначеному порядку і розкривати суть винаходу (корисної моделі) настільки ясно і повно, щоб його зміг здійснити фахівець у зазначеній галузі. Формула винаходу (корисної моделі) повинна виражати його суть, базуватися на описі і викладатися у визначеному порядку ясно і стисло.
- Реферат складається лише для інформаційних цілей. Він не може братися до уваги з іншою метою, зокрема для тлумачення формули винаходу (корисної моделі) і визначення рівня техніки.
- За подання заявки сплачується збір. Документ про сплату збору повинен надійти разом із заявкою або протягом двох місяців від дати подання заявки.
- Цей строк продовжується, але не більше ніж на шість місяців, якщо до його спливу буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання.

Експертиза

- Заявник має право з власної ініціативи чи на запрошення закладу експертизи особисто або через свого представника брати участь у розгляді питань, що виникли під час проведення експертизи.
- Заклад експертизи може вимагати від заявника надання додаткових матеріалів, якщо без них проведення експертизи неможливе, або у разі виникнення обґрунтованих сумнівів у достовірності будь-яких відомостей чи елементів, що містяться в матеріалах заявки.
- Додаткові матеріали мають бути подані заявником протягом двох місяців з дати отримання ним повідомлення чи висновку закладу експертизи або копій матеріалів, що протиставлені заявці. Строк подання додаткових матеріалів продовжується, але не більше ніж на шість місяців, якщо до його спливу буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання.

Промисловий зразок — результат творчої діяльності людини у галузі художнього конструювання, характеризується будь-яким новим видом форми, конфігурації, кольору чи сукупності цих елементів у продукті, що створює естетичне враження.

Строк правової охорони незареєстрованого промислового зразка становить 3 роки від дати його доведення до загального відома на території України.

Промислові зразки

Строк чинності майнових прав на зареєстрований промисловий зразок становить 5 років від дати подання заявки і продовжується за клопотанням власника промислового зразка на один або більше п'ятирічних строків, але не більш як 25 років

Права на зроблені за допомогою комп'ютера графічні символи, екранні дисплеї, графічні інтерфейси (GUIs) і навіть веб-сторінки можуть охоронятися як **промислові зразки**;

- інтерфейс однієї сторінки вебсайту, базового шаблону сторінки або всі його сторінки;
- зовнішній вигляд та інтерфейс комп'ютерної програми чи мобільного додатка;
- окремі елементи інтерфейсу вебсайту і додатків (покажчики, значки, спливні вікна, нагадування тощо).
- На сьогодні зареєстровано досить значну кількість промислових зразків, предметом яких є інтерфейс сайту, додатка (зокрема мобільного).

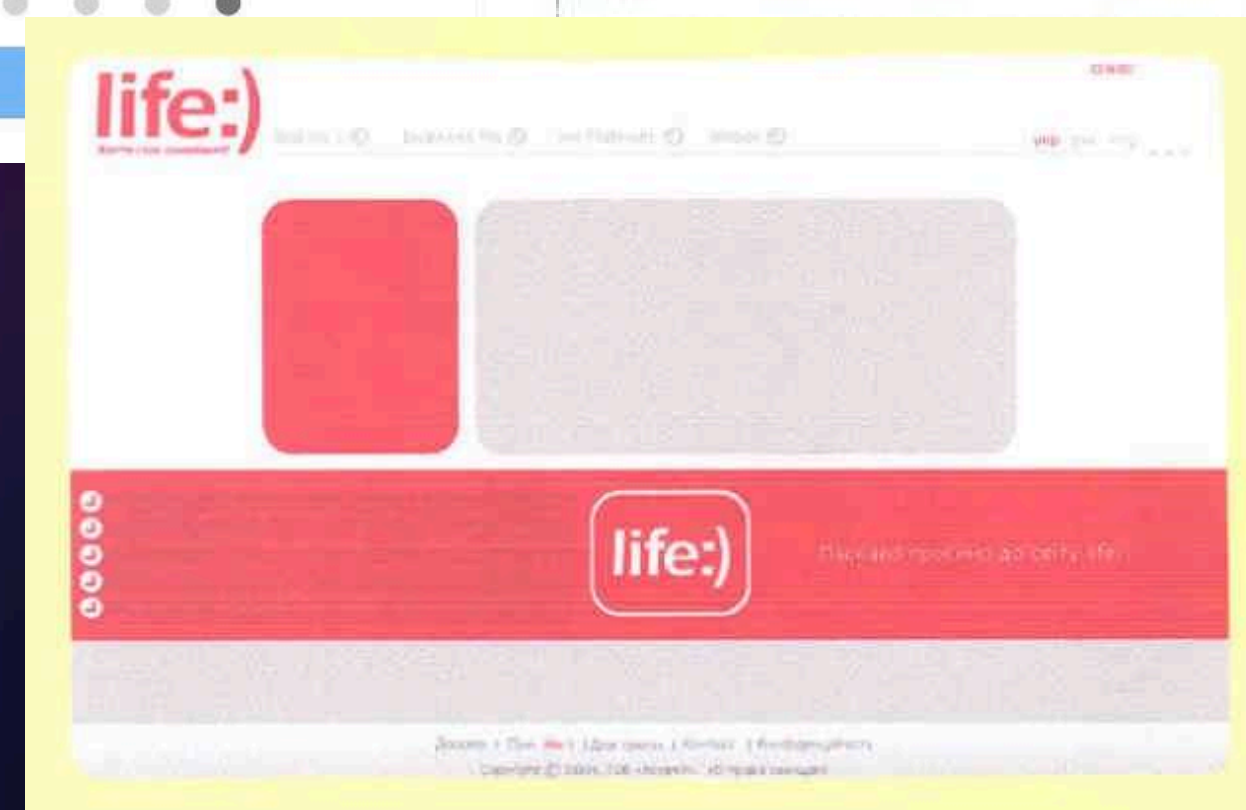
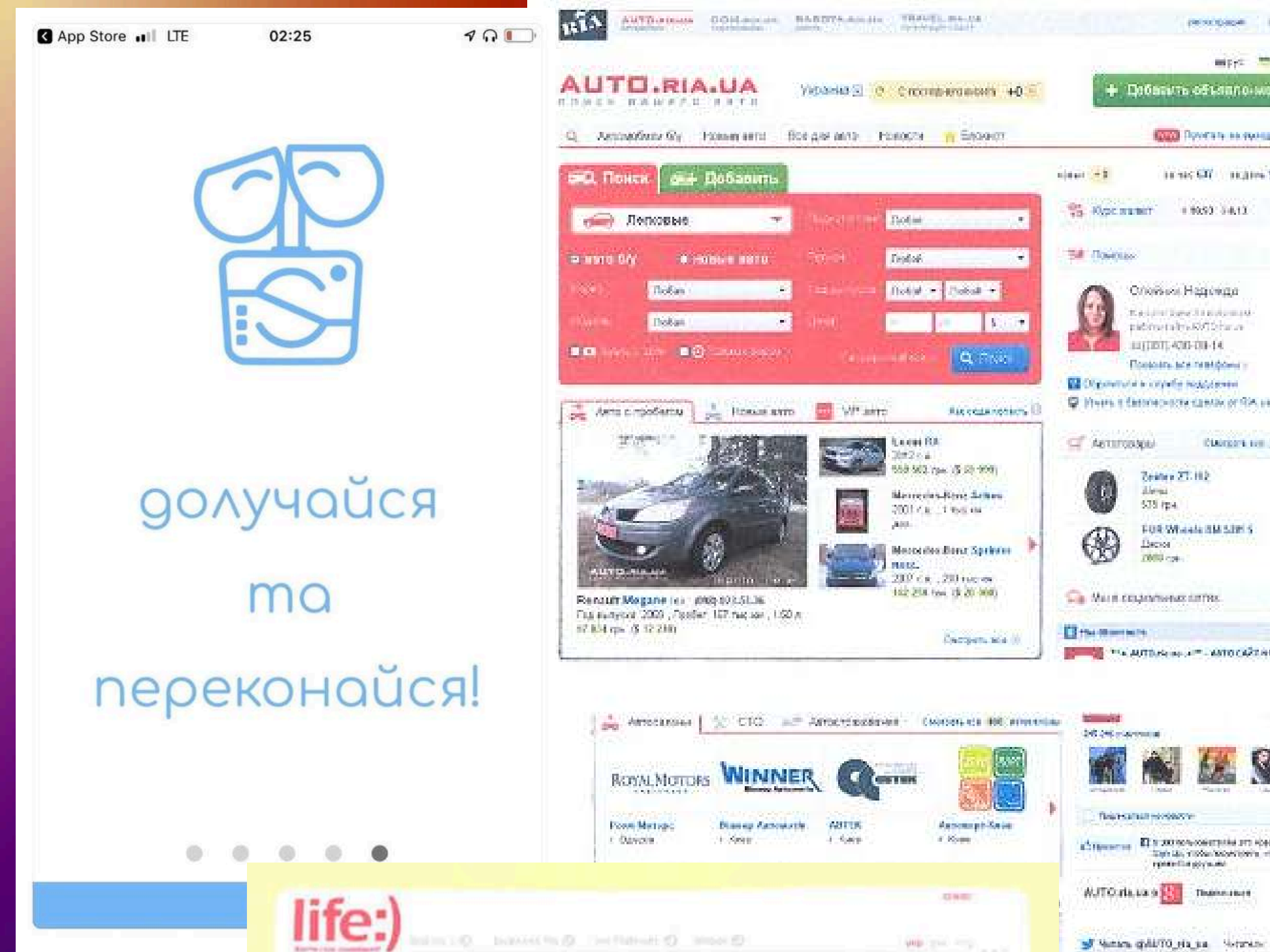
Приклади

Отже, на цей момент різним заявникам було видано такі патенти на промислові зразки на:

- набори сторінок сайту (№ 13934, 17709, 22315, 23136, 27065, 31381, 32732, 37595, 41214, 41118, 37631);
- інтерфейс головної сторінки сайту, у тому числі для систем IOS, Android (№ 26528, 31679, 31678, 35539, 41653, 33434, 33435, 33438, 33440);
- графічний інтерфейс комп'ютерної програми (патенти № 33618, 30256, 30901, 35506, 36125, 19222);
- графічний інтерфейс мобільного додатка (патенти № 41656, 41655, 27175, 27260, 27423, 27728, 14374, 33618);
- елементи графічного інтерфейсу мобільних додатків (патенти № 26857, 27387, 27420, 27426).

Згідно з ч. ч. 1 – 2 ст. 6 Закону основною умовою патентоздатності промислового зразка є його новизна.

При цьому його визнають новим, якщо сукупність його суттєвих ознак не стала загальновідомою до дати подання заявки або дати пріоритету (якщо заявлено пріоритет). При цьому, зважаючи на той факт, що експертизу заявок проводять за формальними ознаками, можливість відмови за заявою на реєстрацію зазначених об'єктів є мінімальною, і патент, імовірно, буде видано.

ПРИПИНЕННЯ ПОРУШЕННЯ НА МАРКЕТПЛЕЙСАХ

- Для інтернет-платформ не існує уніфікованої системи розгляду спорів щодо ІР прав.
- Кожна платформа має власний алгоритм вирішення спорів.
- Роль грає юрисдикція платформи (переважно США).

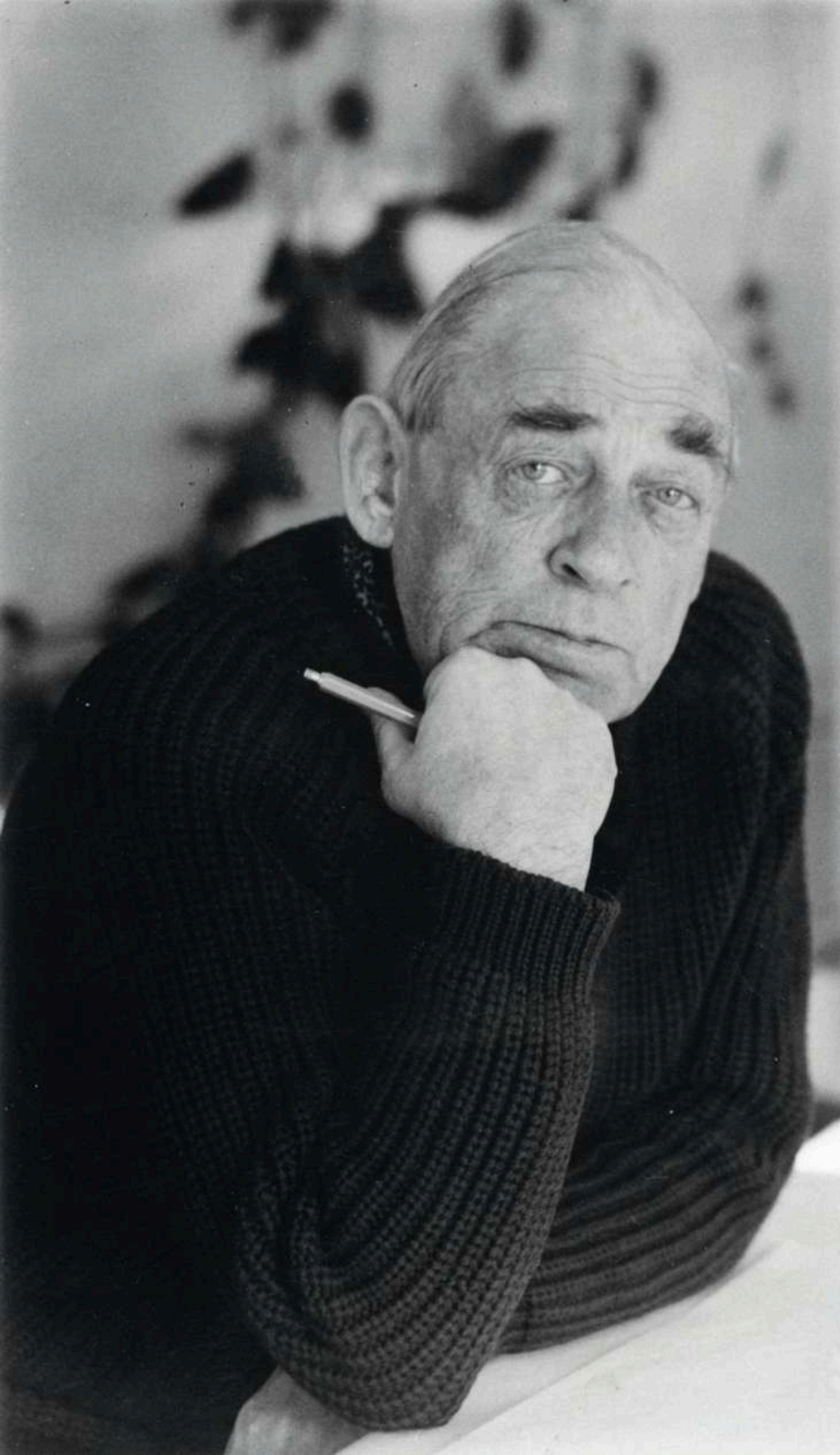
- Платформа блокує суперечливий товар;
- Вирішення спору покладається на сторони конфлікту;

- Суд;
або
- Вирішення спору за згодою сторін.

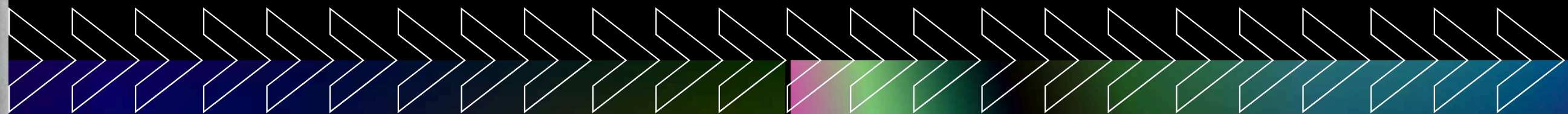
Головний чинник: економічна цінність об'єкту права інтелектуальної власності

Etsy

Суд визнав елементи меблів, спроектовані Альваром Аальто об'єктами авторського права, оскільки їх економічна цінність виходила за межі терміну охорони, що надавався промисловим зразком (25 років)

Торговельна марка – позначення, за яким товари і послуги одних осіб відрізняються від **товарів і послуг** інших осіб.

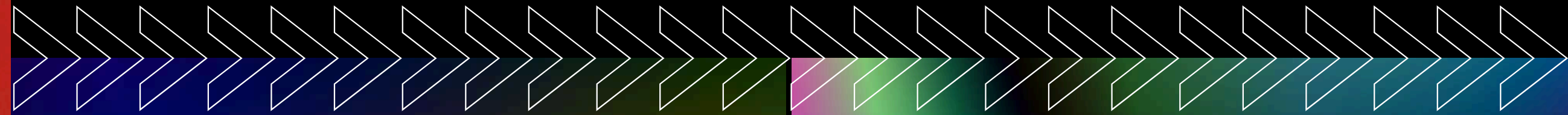
Строк дії майнових прав на торговельну марку – 10 років з моменту подання заявки з можливістю продовжувати безліч разів.

Торговельні марки

МОРШИНСЬКА

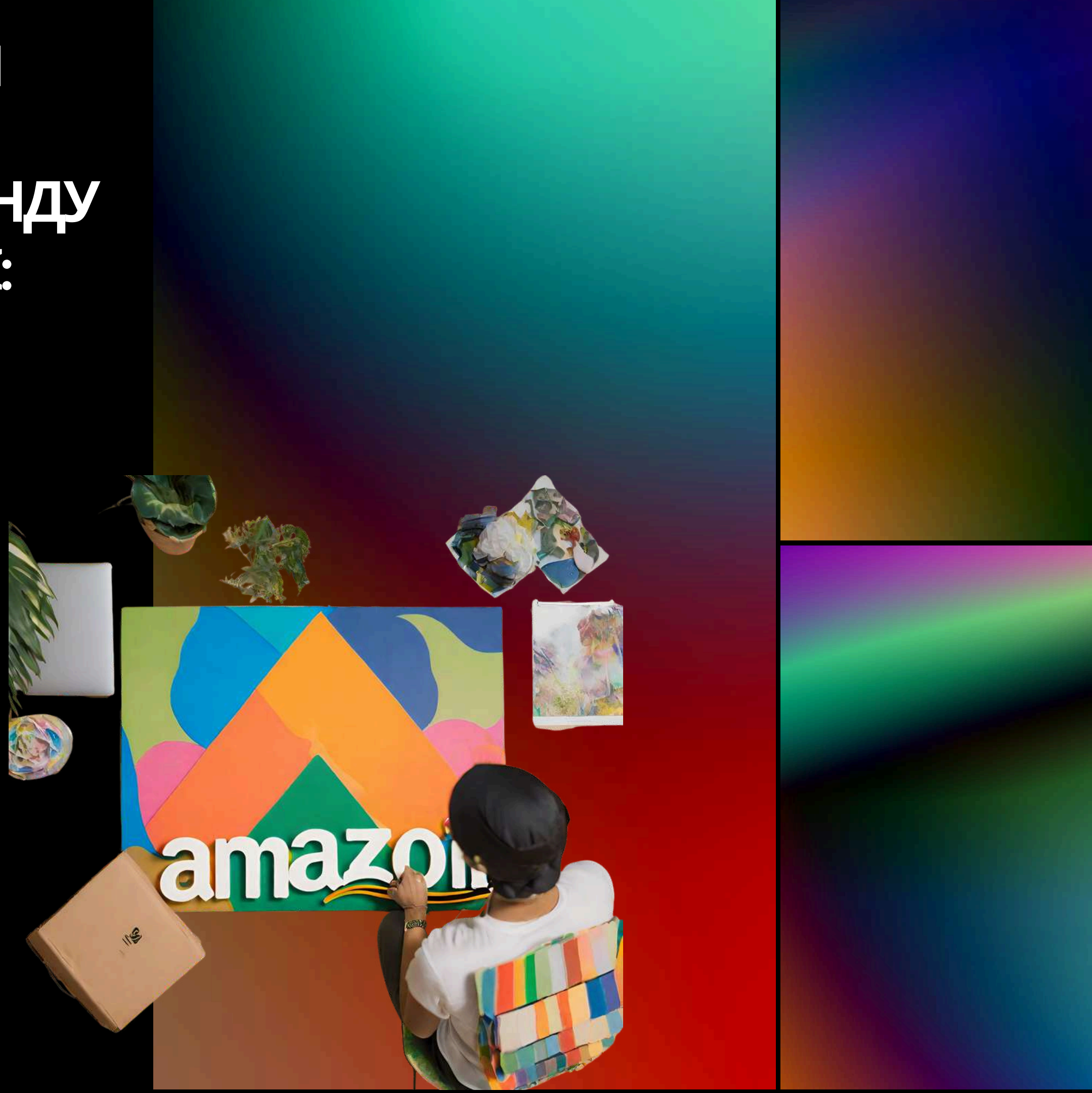

Торговельні марки відіграють вирішальну роль у створенні цінності бренду і відмінності продуктів або послуг стартапу від продуктів конкурентів. Реєструючи права на них, ви можете підвищити цінність свого бренду, забезпечити лояльність клієнтів. У таких компаніях як Google, Amazon, Facebook вартість лише торговельних марок може сягати більше 20% від загальної вартості компанії.

СЕРЕД МЕХАНІЗМІВ ОХОРОНИ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА СКЛАДОВІ БРЕНДУ МОЖНА ВИДІЛИТИ НАСТУПНІ:

1. Упорядкування відносин з підрядниками. Будь-які відносини із розробниками, дизайнерами та іншими особами, які на ваше замовлення беруть участь в створенні логотипів та інших об'єктів, мають бути оформлені шляхом підписання договорів з обов'язковою передачею виключних майнових прав інтелектуальної власності.

2. Реєстрація торговельної марки.

Гайд по заповненню
заяви є на сайті

* **Заявка** на державну реєстрацію торговельної марки повинна містити:

- заяву про реєстрацію ТМ (наведена вище);
- зображення ТМ, що заявляється (5 зображень 8x8 для чорно-білої ТМ та 10 зображень 8x8 для кольорової ТМ);
- перелік товарів і послуг, для яких заявник просить зареєструвати ТМ, згрупованих за МКТП (якщо перелік повністю зазначений у заяві, тоді окремо подавати його не потрібно);
- документи, що додаються до заявки (в тому числі квитанцію про сплату збору за подання заявки).

[540] Зображення торговельної марки	Заявляється на реєстрацію в якості торговельної марки комбіноване позначення. Словесна частина позначення являє собою напис «Зіронька», виконаний оригінальним шрифтом, кирилицею, перша літера велика, наступні літери маленькі. Зображувальна частина виконана у вигляді стилізованої зірки з двома променями та розташована ліворуч від словесної частини.	Зображення ТМ, що заявляється, розміщується в розділі під кодом (540) .
[541] ☐ в зображенні використані стандартні символи		У розділі під кодом (541) проставляється позначка (X), якщо заявник бажає щоб ТМ була зареєстрована і опублікована з використанням стандартних символів УКРНОІВІ.
[546] X в зображенні використані нестандартні символи		У розділі під кодом (546) проставляється позначка (X), якщо ТМ заявлено не стандартними символами.
[591] Зазначення кольору (кольорової гама) торговельної марки		Разом із зображенням подається опис ТМ. За браком місця опис може бути повністю наданий на додатковому аркуші із зазначенням у відповідному розділі заяви - " див. на окремому аркуші ". Якщо словесне позначення чи його частина подаються іноземною мовою, то для позначення, що має смислове значення, необхідно додати його переклад українською мовою і транслітерацію літерами українського алфавіту.
[511] Перелік товарів та (або) послуг, які класифіковані згідно з Міжнародною класифікацією товарів і послуг	Клас 25	У розділі під кодом (591) зазначається колір (поєднання кольорів) заявленої ТМ. Якщо на реєстрацію подано знак в чорно-білому виконанні, зазначений розділ не заповнюється .
Одяг, взуття, наголовні убори; апостольники (черничі убори); берети; блузи матроські; боа (горжетки); бриджі (одяг); бутси (футбольні черевики); великі коміри (одяг); одяг для велосипедистів; верхній одяг; взуттєві передки; фітнинги (обладунки) металеві до взуття; набійки на взуття; носкові частини взуття; протиковзові засоби для взуття; ранти до взуття; спортивне взуття; вилогни (манжети) (одяг); відлоги (каптури) (одяг); вовняний трикотаж (одяг); вставки до сорочок; вуалі (одяг); одяг з габардину; галстуки (краватки); гаман поясний (одяг); гамаші із застібками; гетри; зав'язки на гетри, штани; гімнастичні туфлі; готовий одяг; готові спідки до одягу; грації; дерев'яне взуття; дитячі пелюшки з текстилю; дитячі фартушки непаперові; дитячі штаниці; дублянки; душові шапочки; жилети (камізельки); знімні коміри; калоші; кальсоони; капелюхи; каркаси для капелюхів; капелюшки безкрисові; капці (пантофлі); картузи; кашкети (кепки); кашне; кишені до одягу; ковпаки; кофухи; кожушанки; козирки до наголовних уборів; колготки; комбінації (спідня білизна); комбінезони (одяг); коміри (одяг); короткі гетри; корсажі (жіноча білизна); корсети (спідня білизна); костюми; костюми для водних лиж; костюми для плавання (купання); костюми маскарадні; краги; взуття для купання; сандалі для купання; халати для купання; шапочки для купання; штаниці (плавки) для купання; куртки; лижні черевики; лівреї; ліфчики; ліфчики-корсети; майки; манишки; манишки до сорочок; мантілі (накидки короткі жіночі); митри (одяг); муфти (одяг); муфти для ніг неелектроннагрівні; навушники (одяг); наголовні пов'язки (одяг); накидки (одяг); накидки хутряні; натільна (спідня) білизна (одяг); натільні майки; посаги для немовлят (набори одягу); непромокавий одяг; носовички нагрудні (одяг); однострої (формений одяг); одяг для гімнастики; одяг з реміню (вичиненої шкіри); одяг із штучного реміню; орари (церковний одяг); очіпки (чіпці); пальта; пальчатки (рукавиці) (одяг); панчішні вироби; панчішні підв'язки; панчохи; п'ятки до панчіх; паперовий одяг; парки (одяг ескімосів); паски (пояси) (одяг); підбори; підв'язки для шарпеток; підв'язки круглі панчішні; підшви; підпахівники; підтяжки (шлейки до одягу); підштанки; піжами; плащі; пляжне взуття; пляжний одяг; полотняні туфлі та сандалі; потовбиральні панчохи; пояс (спідні); протисонцеві козирки; пуловери; рибальський верхній одяг; ризи; робочий одяг; робочі халати; рукавиці; сандалі; сарі; светри; сорочки; сорочки для гольфа; спідниці; спідниці нижні; спіднички дитячі; протипотовий спідній одяг; спідній одяг потовбиральний; спортивні трикотажні вироби; спортивні туфлі; сукні; тоги; трикотажні вироби (одяг); труси;		

Як можна забезпечити охорону прав на ТМ за кордоном?

В країні експорту зареєструвати торговельну марку (ТМ), яка може захищати логотип, назву, етикетку і навіть звук. Якщо експорт відбувається до декількох країн, доцільно буде здійснити міжнародну реєстрацію за **Мадридською системою**, яка умовно діє за принципом «єдиного вікна» та дозволяє зареєструвати ТМ в кількох країнах, подавши одну заявку. Якщо ж плануєте експорт до ЄС, доцільно зареєструвати так звану **«Community trademark»** - торговельну марку, яка реєструється за однією заявкою та надає правову охорону у всіх країнах ЄС.

Важливість вчасної реєстрації

Bentley Clothing змогли відстояти своє право щодо використання торговельної марки "Bentley". Причиною була вчасна реєстрація торговельної марки у тих класах, в яких позивач здійснював діяльність.

3. Використання комерційного найменування.

Комерційне найменування - це засіб індивідуалізації, який надає можливість вирізнити одну особу з-поміж інших та не вводить в оману споживачів щодо справжньої її діяльності.

- Право інтелектуальної власності на комерційне найменування є чинним з моменту першого його використання та охороняється без обов'язкової реєстрації.
- Використання Вашими конкурентами в своїй діяльності тотожних або схожих до Ваших комерційних найменувань може бути оспорене.
- Існування комерційного найменування, відомого в Україні, ускладнює, а то й робить неможливим, реєстрацію такого ж найменування у якості торговельної марки особами, яким воно не належить, у випадку, якщо це може ввести в оману споживачів товарів та послуг.

4. Реєстрація доменного імені.

Такі дії допоможуть індивідуалізувати Ваш бренд та забезпечити додаткову охорону від копіювання в мережі Інтернет.

Для реєстрації доменного імені першого рівня в домені .UA - наприклад domain.ua - необхідно обов'язково бути власником прав на ТМ.

.ua

СЕРЕД ПЕРЕЧИСЛЕНИХ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У 420 СТ. ЦКУ НЕМАЄ ТАКОГО ОБ'ЄКТА, ЯК НОУ-ХАУ

зміст поняття ноу-хау є ширшим, адже включає не лише комерційну таємницю, а й різноманітні технічні та технологічні знання, документацію, навички та досвід, які можуть бути важливими для виробництва, але не обов'язково є комерційною таємницею

Використання прав на комерційну таємницю дозволяє випереджати конкурентів у швидкості виведення нових продуктів на ринок, не розкриваючи свою технологічну стратегію

Комерційна таємниця — інформація, яка є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових є невідомою та не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, у зв'язку з цим має комерційну цінність та була предметом адекватних існуючим обставинам заходів щодо збереження її секретності, вжитих особою, яка законно контролює цю інформацію.

Право інтелектуальної власності на таємницю є чинним протягом всього періоду існування комерційної таємниці. Комерційна таємниця не підлягає державній реєстрації

Деякі приклади комерційних таємниць, якими може володіти підприємство:

- Формули (рецепт харчового продукту, хімічна формула продукту або суміш інгредієнтів косметичного засобу тощо)
- Процеси (унікальний спосіб надання послуги або індивідуальна система управління бізнесом тощо)
- Списки клієнтів (база даних з інформацією про клієнтів, список розсилки або список потенційних клієнтів тощо)
- Технічна інформація (технічна інформація, пов'язана з дизайном, розробкою або виробництвом продукту, може включати схему, креслення або технічну специфікацію тощо)
- Маркетингові стратегії (унікальна рекламна кампанія, стратегія продажів або акційна пропозиція тощо)
- Бізнес-плани (Стратегічні плани, фінансові прогнози тощо)

The image shows a newspaper clipping with a 'Best Sellers' list. The list is organized into two columns: 'Fiction' and 'Non-Fiction'. Each entry includes a rank, the title of the book, the author's name, and the price. The list is numbered 1 through 20 in each column. Below the main list, there are sections for 'And Here in Brief' and 'Advice, How-to and Miscellany'.

Rank	Title	Author	Price
1	...	...	...
2	...	...	...
3	...	...	...
4	...	...	...
5	...	...	...
6	...	...	...
7	...	...	...
8	...	...	...
9	...	...	...
10	...	...	...
11	...	...	...
12	...	...	...
13	...	...	...
14	...	...	...
15	...	...	...
16	...	...	...
17	...	...	...
18	...	...	...
19	...	...	...
20	...	...	...

Переваги охорони прав режимом комерційної таємниці серед інших режимів правової охорони:

- тривалість процедури отримання патенту;
- істотність чинника незаконного використання прав на патенти (під час їхнього одержання доводиться розкривати багато інформації про сутність винаходу, що дає змогу імітувати інновації конкурентів);
- до недоліків патентної системи традиційно відносять монопольне регулювання високих прибутків, розвиток псевдоінновацій, гальмування науково-технічного прогресу, витратність на етапі національної та світової реєстрації, підтримання чинності патенту.

економіко-правова ефективність режиму комерційної таємниці:

- випередження конкурентів у швидкості виходу на ринок з новим продуктом, принаймні, на один цикл;
- нерозголошення своєї технологічної стратегії;
- забезпечення стимулювання інноваційної пропозиції, елементи якої недостатні для того, щоб стати об'єктом патентування, але в сукупності мають комерційну цінність.

УКРАЙ ВАЖЛИВО ВИТРИМУВАТИ РЕЖИМ СЕКРЕТНОСТІ ЩОДО ВСІЄЇ ІНФОРМАЦІЇ, ЩО СТАНОВИТЬ КОМЕРЦІЙНУ ЦІННІСТЬ ДЛЯ СТАРТАПУ. BETTER SAFE THAN SORRY.

01 забезпечити технічний захист інформації, наприклад, встановлювати паролі, ідентифікації користувачів у декілька етапів тощо;

02 письмово повідомляти всім особам, які мають доступ до інформації, що вона становить комерційну таємницю;

03 визначити правила доступу до комерційної таємниці, процедуру її розголошення третім особам та дотримуватися таких правил;

04 укладати договори про нерозголошення.

ЦЕНТР ПІДТРИМКИ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ІННОВАЦІЙ (TISC)

– міжнародний проєкт підтримки винахідництва, інновацій та стартап проєктів, започаткований Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (ВОІВ).

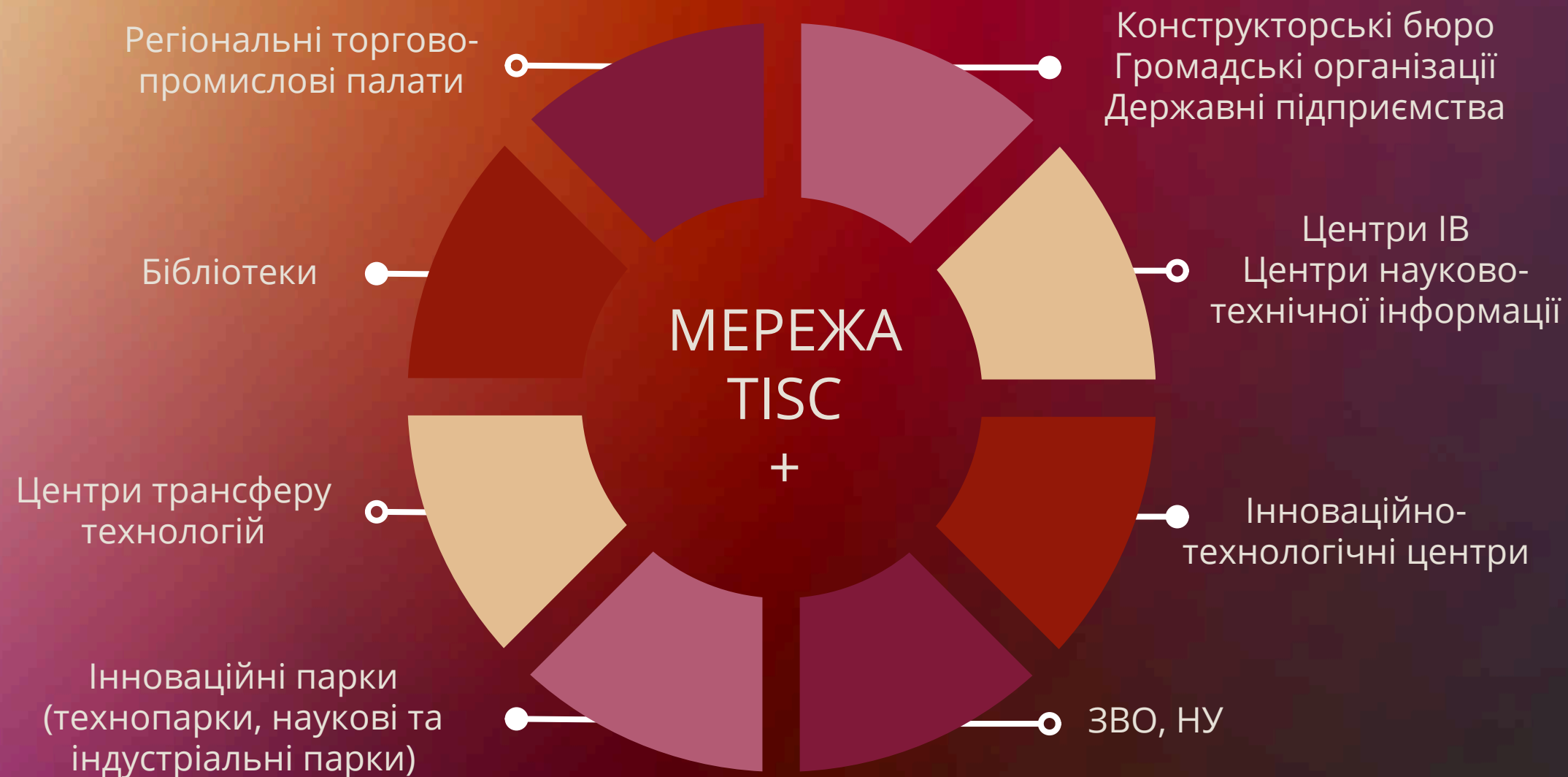
Завдання мережі TISC – підтримка винахідників, інноваторів, авторів, креаторів, стартапів, консалтинг з охорони прав інтелектуальної власності, комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності та трансферу технологій, забезпечення доступу до патентної інформації.

TELEGRAM TISC

FACEBOOK TISC

ДЯКУЄМО ЗА
УВАГУ

TECHNOLOGY AND INNOVATION SUPPORT CENTER

